

ցորենը ջնկելու համար հոսսելիով քամուն են տալիս. զրու-
ւած ցորենակոյտը կոչուում է օեղջ, իսկ մանրուկ ծղոնները՝
յառդ կամ դարման:

Գիւղում գործածւող երկրագործական գործիքները հե-
տևեալներն են.

Գ Ո Ր Մ Ի Ք Ն Ե Ր				ԱՐՈՐ	ՍՈՑԻԵՐ	ԿՍՄԵՐ ՉՈՄԵՐ	ՋՈՐՋՈՐ ՆԵՐ
Ցանկու	Հնձելու	Քամելու	Հատիկներ մաքրելու	Երկու լուծ եց	2 ակով	—	—
2 եռքով	Մանգա- ղով-գե- րանդի:	Հորսելի, կալը խառնելու գոր- ծիք է, որ 10 մատ ունի:	Մաղով-	Գետինը վա- րող, հերկող գործիք է:	—	—	—

Նաև փայտէ եղան, բահ, թի եայլն:

Քաղաքացիական վիճակ: Հայ գիւղերը, լինեն նրանք
արքունական թէ մասնաւոր կալւածատէրերի սեպհականու-
թիւն՝ ունեն մի գիւղապետ կամ ռեյիս (քէդխուզա), որին
ընտրում է գիւղի խանը վէճերը տեսնելու, հարկերը հա-
ւաքելու և խանին կամ առբաբին՝ (կալւածատէրին) յանձ-
նելու, իսկ առբաբն էլ տալիս է քաղաքապետին, նա էլ կա-
ռավարութեան: Բայց ազգաբնակութիւնը չունենալով քա-
ղաքացիական հաստատ օրէնսգրութիւն, ենթակայ է շարու-
նակ կալւածատէրերի, քէդխուզաների և խաների կամայա-
կանութիւններին. օրինակ տէրութեան հարկը (մալեաթ)
կալւածատէրն է վճարում, բայց նա վճարածից շատ աւելին
այդ անունով ստանում է երկրագործներից և այդ է պատ-
ճառը՝ որ գիւղացիութիւնը հեծում է ծանր հարկերի տակ:

Խաները գիւղերում կատարեալ ինքնիշխան և միահե-
ծան բռնակալներ են: Նրանք հսկում են գիւղերի վրայ,
անհամաձայնութիւններն ու վէճերը քննում ու վճիռներ
կայացնում: Գիւղերում նրանք ունեն չափազանց ընդարձակ
կալւածներ: Երբեմն ամբողջ գիւղը խանին է պատկանում:
Ընդհանրապէս խաները շատ շքեղ ու փարթամ կեանք են
վարում: